

Intermezzo: Leefbaarheid en sociale samenhang

Onze gemeente ziet een belangrijke opgave in het vergroten van leefbaarheid en sociale samenhang.

Leefbaarheid is een begrip vanuit de ruimtelijke kant van de leefomgeving en wordt vaak samengevat als schoon-heelveilig. Langzamerhand wordt het begrip breder ingevuld met meer sociale, culturele en gezondheidsaspecten.

Sociale samenhang gaat vooral over betrokkenheid tussen mensen onderling, maatschappelijke organisaties, sociale verbanden, en de samenleving als geheel.

De Wmo, Wet maatschappelijke ondersteuning, heeft als doel dat alle inwoners kunnen participeren in de samenleving en gaat in eerste instantie uit van de zelfredzaamheid van inwoners. Zelfredzaam betekent letterlijk het vermogen om jezelf te redden. Je kunt in en buiten je huis zelfstandig functioneren. Lukt dat niet en kan je omgeving je daar niet bij helpen, dan biedt de gemeente ondersteuning. Voor zelfredzaamheid is mobiliteit een belangrijke voorwaarde.

Bij leefbaarheid speelt het voorzieningenniveau van eerste- en tweedelijnszorg, winkels en horeca een grote rol. Toch wil vergroten van de leefbaarheid niet zonder meer zeggen dat ons beleid gericht is op uitbreiding van dergelijke voorzieningen. De bewoners van onze kleine dorpen hebben er vaak bewust voor gekozen om in een klein dorp te wonen. Ze zijn mobiel en vinden hun weg wel naar de dorpen en steden in de omgeving waar het voorzieningenniveau hoger ligt. Leefbaarheid betekent ook dat wijken op ruime wijze dienen te zijn of te worden opgezet. Er dient voldoende te worden voorzien in groen, speelplaatsen en parken.

Onze gemeente heeft extra aandacht voor inwoners die op een bepaalde manier (fysiek, financieel, sociaal) afhankelijk zijn van anderen. Voor specifieke doelgroepen richten wij ons op vergroting van de leefbaarheid en zelfredzaamheid. Die doelgroepen zijn:

- jongeren (12-18 jaar);
- ouderen, vanaf 55+;
- gehandicapten/mensen met een beperking;
- mensen met een laag inkomen (max. 110% van het wettelijk minimumloon).

Daarnaast zet de gemeente sterk in op de thema's sport en cultuur voor het bevorderen van de gezondheid en sociale samenhang van diverse groepen in de samenleving.

Jongeren

Voor onze oudere jeugd (12-18 jaar) zijn er weinig plekken om elkaar te ontmoeten (zowel binnen als buiten) zonder overlast te veroorzaken voor anderen. Jongeren willen elkaar kunnen

ontmoeten op straat. Specifieke jongerenontmoetingsplekken (hangplekken) trekken vaak een beperkt publiek en staan de ontmoeting tussen jongeren en ouderen juist vaak in de weg. Daarom kiest onze gemeente voor voorzieningen waarbij bewegingsactiviteiten voorop staan. Hierbij denken we aan Multi Activity Courts, skatebanen, baskets, enzovoort.

Uit de jeugdconferentie in 2008 is gebleken dat jongeren voor

de vrijetijdsbesteding behoefte hebben aan meer activiteiten. Jongeren willen meer mogelijkheden om uit te gaan, zoals evenementen, disco's en cafés. In de randgemeenten Bunnik en Zeist zijn uitgaansgelegenheden voor jongeren. Deze zijn echter niet voor alle jongeren goed bereikbaar. We stimuleren daarom concentratie van horecagelegenheden binnen onze dorpen, waardoor een uitgaanscentrum ontstaat. Door de centrale ligging

zijn met name Driebergen of Doorn hiervoor geschikt. Hiernaast heeft elk dorp behoefte aan jongerencentra waar jongerenwerk plaatsvindt. Er zijn tal van bestaande sportvoorzieningen waar jongeren gebruik van kunnen maken en waar zij elkaar kunnen ontmoeten. We kunnen stimuleren om een gezonde keus gemakkelijker te maken door het sporten en ontmoeten meer aan elkaar te koppelen.

Ouderen

Ouderen willen gezien worden als soevereine en volwaardige burgers, ook als op enig moment belangrijke hulpbronnen, zoals gezondheid, bijdrage aan de samenleving en koopkracht, voor een zelfstandig bestaan wegvallen. Ouderen geven er de voorkeur aan zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, bij voorkeur in hun eigen (woon)omgeving en met behoud van de regie over het eigen leven.

Onze gemeente houdt rekening met deze individuele wensen en behoeftes van ouderen. Daarom moeten de woningen waarin ouderen wonen geschikt zijn of worden gemaakt als er gebreken gaan ontstaan.

Onze gemeente heeft met de woningbouwcorporaties en ontwikkelaars prestatieafspraken gemaakt om tot 2017 via het opplussen van de bestaande woningvoorraad en nieuwbouw per saldo 520 zorggeschikte huurwoningen toe te voegen. Deze zijn verspreid over de dorpen en in verschillende prijsklassen. Aanvullend komen er nog 135 nultreden koopwoningen (bron: Woonvisie).

Onze gemeente neemt ook deel aan een pilotproject van de provincie om ouderen met een koopwoning bewust te maken en te stimuleren om tijdig preventieve aanpassingen in hun woning aan te brengen.

Naast een geschikte woning is ook de kwaliteit van de woonomgeving van belang. Deze moet toegankelijk zijn voor het openbaar vervoer en voorzieningen moeten goed bereikbaar zijn. We hebben speciale aandacht voor de fysieke en sociale veiligheid van de woonomgeving voor ouderen. Het is van belang om de aandacht voor met name de kwetsbare ouderen te organiseren en hierbij actieve buurtbewoners te betrekken.

Ook zetten wij gericht in op maatregelen in de sfeer van buurtpreventie en aanpassing van onveilige plekken. Te denken valt aan verbetering van straatverlichting, oversteekplaatsen en maatregelen in en rondom de woning, zoals personalarmering en veilige bestrating.

Om het ouderen mogelijk te maken zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, is het van belang dat er passende welzijns- en zorgvoorzieningen in de directe omgeving beschikbaar zijn. Hiertoe wil de gemeente in alle dorpen

woonservicegebieden inrichten. Bij de ontwikkeling van woonservicegebieden krijgt de gemeente ondersteuning van de Provincie.

In een woonservicegebied worden woningen, welzijnsvoorzieningen en zorgaanbod geclusterd. Multifunctionele accommodaties en zorginstellingen vervullen daarin een belangrijke rol. Om onze ambities waar te maken, bevordert de gemeente de samenwerking tussen aanbieders van wonen, welzijn en zorg.

Mensen met een beperking

Onze gemeente wil mensen met een beperking gelijke kansen geven op alle levensterreinen. Ze moeten de mogelijkheid krijgen hun leven op eigen wijze in te vullen en sociaal zelfstandig te kunnen functioneren. De leefomgeving voor mensen met een functiebeperking moet toegankelijk zijn. Dat houdt in dat de openbare ruimte, openbare gebouwen en het openbaar vervoer toegankelijk, bereikbaar en bruikbaar zijn. Het bevorderen van maatschappelijke participatie en het meedoen in de samenleving wordt door ons actief gestimuleerd.

Mensen met een laag inkomen

Mensen met een laag inkomen vormen ten aanzien van leefbaarheid en sociale samenhang geen aparte doelgroep. Onze gemeente richt zich ten aanzien van deze doelgroep specifiek op zelfredzaamheid en participatie. Het is sociaal niet aanvaardbaar en maatschappelijk niet verantwoord mensen buiten de samenleving te laten staan. Huishoudens met een inkomen om en nabij het minimum moeten in staat gesteld worden te participeren en zelfredzaam te blijven.

Een belangrijke voorwaarde hiervoor is een goede aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Om de drempel naar werk laag te houden, wil onze gemeente lokaal

werkgelegenheid bieden voor mensen met lage inkomens. Lokale dan wel regionale werkgelegenheid vormt voor deze groep een belangrijke voorwaarde voor participatie. Werkgelegenheid in de gemeente Utrechtse Heuvelrug moet gezocht worden in handel en vervoer en banen in de (zakelijke) dienstverlening (inclusief horeca). De grootste ontwikkeling is te vinden in de quataire sector en dan vooral in de zorg (bron: DHV 2006). Gelet op de geringe ruimte voor grootschalige uitbreiding van de bedrijvigheid, wordt de uitbreiding van werkgelegenheid voor lager op-

geleiden en jonge instromers in de arbeidsmarkt gezocht in kleinschalige projecten in met name zorgcentra en horeca.

Sport

Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid (Wmo) raakt ook diverse andere beleidsvelden, waartoe naast onder andere volkshuisvesting en ruimtelijke ordening ook sport behoort.

Het recent ontwikkelde beleid op dit terrein staat vooral in het teken van bevorderen van de fysieke en psychische gezondheid

van onze inwoners, met name van onze jeugd. Dat geldt evenzeer voor het verhogen van deelname door specifieke doelgroepen als senioren en mensen met een beperking.

Daarnaast staat het in het kader van het stimuleren van de sociale kwaliteit en het versterken van het sportieve imago van de gemeente.

Om mensen en vooral ook de jeugd in beweging te krijgen zijn goede en betaalbare sportaccommodaties een vereiste. De openbare ruimte moet ook een functie kunnen vervullen om allerlei vormen van bewegen mogelijk te maken of te stimuleren.

Cultuur

Cultuur is een belangrijke samenbindende factor tussen mensen onderling. Door een goede culturele infrastructuur kan de lokale cultuur zich verder ontwikkelen en vernieuwen. De passieve en actieve deelname aan cultuur wordt gestimuleerd. Dit is niet alleen goed voor de culturele expressie van inwoners, maar kan ook isolement en vereenzaming tegen gaan. Daarnaast zet cultuur met aansprekende evenementen de gemeente regionaal en nationaal op de kaart, waardoor toerisme wordt bevorderd.